

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΝΕΑΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ... ΑΠΟ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ, ΣΤΗ ΠΡΑΞΗ

Ήταν καλοκαίρι του 2006 όταν ο εκσκαφέας ξήλωνε την πρώτη πλάκα πεζοδρομίου της νέας παραλίας Θεσσαλονίκης. Χρειάστηκε να περάσουν επτάμισι χρόνια μέχρι το παραλιακό μέτωπο της πόλης -από τον Λευκό Πύργο έως και το Μέγαρο Μουσικής- να αναπλαστεί ριζικά. Το λίφτινγκ ήταν ολικό και το αποτέλεσμα εντυπωσιακό. Από την 1η Δεκεμβρίου 2013, οι Θεσσαλονικείς (και οι επισκέπτες της πόλης) έχουν τη δυνατότητα να περπατήσουν στην ανακαινισμένη νέα παραλία και να ανακαλύψουν τις εκπλήξεις και τα μυστικά της.

Η ανάπλαση της Α' φάσης (από το Μέγαρο Μουσικής έως τους Ομίλους) ξεκίνησε το καλοκαίρι του 2006 και ολοκληρώθηκε το φθινόπωρο του 2008. Η ανάπλαση της Β' φάσης (από τους Ομίλους έως το Βασιλικό Θέατρο) ξεκίνησε το καλοκαίρι του 2011 και παραδόθηκε σε πολύ μεγάλο ποσοστό την 1η Δεκεμβρίου του 2013. Συνολικά, η ανάπλαση κόστισε 33 εκατομμύρια ευρώ και χρηματοδοτήθηκε από Ευρωπαϊκούς πόρους. Την Πολεοδομική-Αρχιτεκτονική μελέτη εκπόνησε το γραφείο Πρόδρομος Νικηφορίδης - Μπερνάρ Κούμο.

“Για το μέτωπο της Νέας Παραλίας διακρίναμε δύο σημαντικά χαρακτηριστικά, τη γραμμική πορεία και τα πράσινα δωμάτια, τα οποία θα οριοθετούν τις βασικές επιλογές της πρότασης. Η πορεία πάνω ακριβώς στο όριο μεταξύ στεριάς και θάλασσας, το πλακόστρωτο της παραλίας με τα χαρακτηριστικά της γραμμικότητας και της συνέχειας, το ανοικτό και μη διακοπτόμενο οπτικό πεδίο, η αίσθηση του απείρου λόγω της έντονης παρουσίας του νερού, η γραμμή του ορίζοντα μέσα στη θάλασσα, που άλλοτε διαγράφεται έντονη και καθαρή και άλλοτε χάνεται εντελώς, ενοποιώντας με εντυπωσιακά αποτελέσματα τον ουρανό με τη θάλασσα”, λέει ο Πρόδρομος Νικηφορίδης.

Οι χώροι πρασίνου, με διάσπαρτες χρήσεις αναψυχής και μικρών αθλοπαιδιών, διαφοροποιούν αυτό το τμήμα από το κρηπίδωμα, προσφέροντας σκίαση, μαλακά δάπεδα, οπτική απομόνωση και εναλλαγές χώρων. “Το θαλάσσιο φόντο στον κόλπο της Θεσσαλονίκης, αποτελεί το εκπληκτικό αυτό σκηνικό, όπου το εφήμερο και το μεταβλητό είναι τα κυρίαρχα στοιχεία που δημιουργούν μια διαφορετική κάθε φορά ατμόσφαιρα. Ο σχεδιασμός της Νέας Παραλίας έγινε με γνώμονα το σεβασμό και την ανάδειξη αυτού του σκηνικού. Το μεγάλο πλακόστρωτο διευκολύνει την επαφή με τη θάλασσα και ενισχύει την παρουσία της. Ο περιπατητής παρατηρεί τα στοιχεία της γραμμικότητας, της συνέχειας, το ανοικτό και μη διακοπτόμενο οπτικό πεδίο, την αίσθηση του απείρου λόγω της έντονης παρουσίας του νερού, τη γραμμή του ορίζοντα που άλλοτε διαγράφεται έντονη και καθαρή και άλλοτε χάνεται εντελώς, ενοποιώντας με εντυπωσιακά αποτελέσματα τον ουρανό με τη θάλασσα. Αλλά και στην εσωτερική πλευρά, μεταξύ των θεματικών κήπων, υπάρχουν εγκαταστάσεις πεζοδρομίου που αποτελούν, κατά κανόνα, προεκτάσεις των σημαντικών οδικών αρτηριών και αφήνουν ανεμπόδιστες τις οπτικές φυγές προς το θερμαϊκό. Τέλος, η επιλογή της απομάκρυνσης των φυτικών φρακτών γύρω από τους κήπους, επιτρέπει ακόμη και στους κινούμενους επί της Μ. Αλεξάνδρου να έχουν οπτική επαφή με τη θάλασσα, το πιο ισχυρό και αναγνωρίσιμο χαρακτηριστικό αυτής της πόλης”, δήλω-

σε στο ΤΕΧΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ο κ. Νικηφορίδης.

ΟΙ... ΚΗΠΟΙ

Η ανάπλαση της νέας παραλίας προέβλεπε τη δημιουργία δώδεκα θεματικών κήπων. Από αυτούς έχουν κατασκευαστεί οι δέκα, ενώ μέχρι τον Μάρτιο του 2014 θα δημιουργηθούν και οι εναπομείναντες δύο, δηλαδή εκείνοι του “Αλεξάνδρου” και των “εποχών”.

Ο κήπος του Αλεξάνδρου

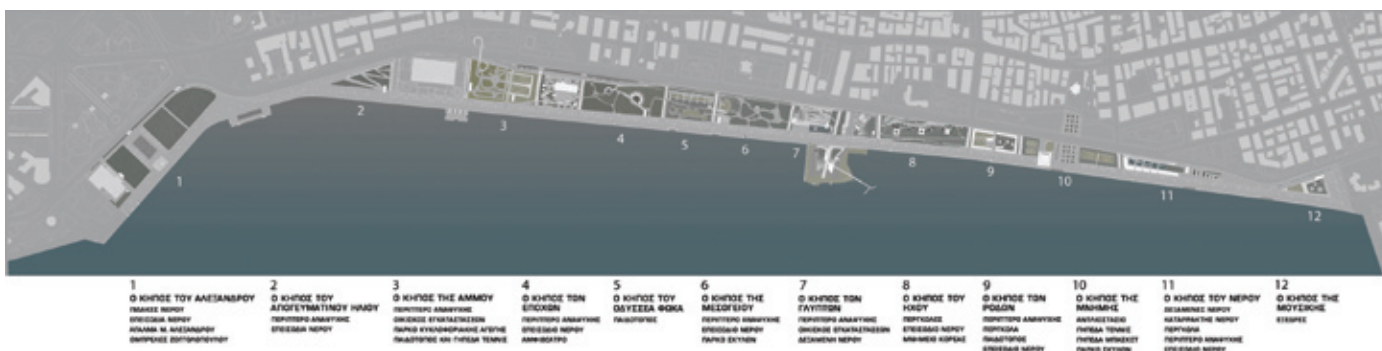
Θα γίνει η ομογενοποίηση των τριών παλιών πάρκων, η αφαίρεση του φυτικού φράκτου και η ενίσχυση των φυτεύσεων, κινήσεις που συνεισφέρουν στην οικειοποίηση του χώρου κυρίως κατά τις ηλιόλουστες μέρες και σε σχέση με την οπτική προς τη θάλασσα. Γύρω από την κεντρική αξονική χάραξη που καταλήγει στο άγαλμα του Μ. Αλεξάνδρου, κατασκευάζεται ενιαίο σκληρό δάπεδο και συνεπίεδα τοποθετούνται 33 πίδακες νερού σε κάρναβο. Η χαμηλή ροή του νερού και ο συνεχής της ήχος δημιουργούν ευχάριστη

ατμόσφαιρα. Αυτή η νέα διαμόρφωση του άξονα συνθέτει ένα εντυπωσιακό υπόβαθρο για το γλυπτό – σημείο αναφοράς του παραλιακού μετώπου.

Ο κήπος του Απογευματινού Ήλιου

Πρόκειται για έναν κεκλιμένο, τριγωνικής κάτοψης κήπο, που δημιουργείται μεταξύ του ξενοδοχείου Μακεδονία Παλλάς και της παλιάς Ηλεκτρικής Εταιρίας. Η κλίση, ξεκινώντας από το πλακόστρωτο, διαμορφώνεται με χώμα σαν φυσική μαλακή πλαγιά. Η άνοδος σ' αυτή γίνεται με διαδρομές από ομαλές ράμπες, κατά μήκος των οποίων συναντώνται καθιστικά, ως όγκοι που αναδύονται από το έδαφος. Οι πλευρές του λόφου προς τη λεωφόρο Μ. Αλεξάνδρου και το Μακεδονία Παλλάς, διαμορφώνονται ως κεκλιμένοι αναλημματικοί τοίχοι από πετροκάλαθα. Στο όριο με το πλακόστρωτο τοποθετείται ένα μικρό αναψυκτήριο. Η τεχνητή πλαγιά αποτελεί σημείο θέασης προς τη θάλασσα, το οποίο μπορεί να γίνει ιδιαίτερα αγαπητό και ζωντανό από

την παρουσία του κόσμου κατά τις απογευματινές ώρες και το ηλιοβασιλέμα. Οπτικά, μειώνει και εντάσσει καλύτερα τον όγκο του ξενοδοχείου πάνω στο παραλιακό μέτωπο.

Ο κήπος της Άμμου

Στο πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής διαμορφώνεται ο κήπος της Άμμου. Διατηρούνται οι χαράξεις στο τμήμα του πάρκου που είναι ήδη διαμορφωμένο, γίνονται νέες φυτεύσεις και στο υπόλοιπο του κήπου δημιουργούνται δύο γήπεδα τένις. Μια μεγάλη επιφάνεια άμμου προσφέρεται ως παιδότοπος και ένα αναψυκτήριο γίνεται σημείο στάσης. Το πάρκο ήταν κλειστό προς την πλευρά της παραλίας με φυτικό φράχτη από θάμνους, ο οποίος απομακρύνθηκε, ώστε ο κήπος να ανοίξει προς τη θάλασσα και τον παραλιακό περίπατο.

Ο κήπος των Εποχών

Ο κήπος των Εποχών διαμορφώνεται ως ένα φυσικό λιβάδι "σαρμμένο" με την άγρια βλάστηση του ελληνικού τοπίου. Οι ιδιαιτερότητες του κλίματος και του ανάγλυφου δημιουργούν μια απίθανη ποικιλία βιοτόπων – αγριολούλουδα, ξερόφυτα, βότανα, σπάνια ενδημικά φυτά, αγνοημένα πλέον από τους κατοίκους των πόλεων. Ένας αστικός κήπος που μεταφέρει μέρος αυτής της μαγευτικής βλάστησης, επιχειρεί να αποκαταστήσει αυτή τη σχέση. Οι φυτεύσεις του κήπου, διάσπαρτες, χωρίς καμία εμπρόθετη χάραξη, αποτελούν ένα παλιμπηστο χρωμάτων και φυτικών συνδυασμών. Στην πλαγιά ενός κατασκευασμένου λόφου διαμορφώνεται ένα υπαίθριο αμφιθέατρο.

Ο κήπος του Οδυσσέα Φωκά

Το Πάρκο του Οδυσσέα Φωκά ήταν ένας από τους πιο καλοδιατηρημένους χώρους πρασίνου στη Νέα Παραλία. Ο χώρος διατηρήθηκε με τη προηγούμενη του οργάνωση. Ωστόσο, απομακρύνθηκαν τα γήπεδα τένις που υπήρχαν, καθώς αυτά έχουν χωροθετηθεί στον κήπο της Άμμου, έτσι ώστε ο χώρος να παραμείνει αποκλειστικά ως παιδότοπος και να αποκτήσει μεγαλύτερη έκταση. Ένα διακοπτόμενο τοίχιο από πετροκάλαθα, του οποίου τα τμήματα ακολουθούν διαφορετικές χαράξεις, διαμορφώνεται προς την πλευρά του δρόμου και απομονώνει ακουστικά τον κήπο από το θόρυβο.

Ο κήπος της Μεσογείου

Οι υπάρχουσες διαδρομές μέσα στον κήπο αντιμετωπίζονται ενιαία και διαστρώνονται με σταθεροποιημένο δάπεδο. Ο εξοπλισμός του κήπου συμπληρώνεται με τη διαμόρφωση καθιστικών. Εντάσσεται επίσης στον κήπο ένας χώρος ειδικός για τα κατοικίδια ζώα, που διαχωρίζεται με περιμετρικό χαμηλό σπηθαίο και περιδωτή περίφραξη. Στη διαδρομή που διασχίζει τους κήπους και στο σημείο όπου αυτή μπαίνει στον κήπο της Μεσογείου, διαμορφώνεται ένα ημι-παιθριο μπαρ – αναψυκτήριο.

Ο κήπος των Γλυπτών

Απέναντι από το κτίριο του Λαογραφικού Μουσείου, δημιουργήθηκε ο κήπος των Γλυπτών. Πρόκειται για ένα "πράσινο δωμάτιο τέχνης", περικλειστό, με τοίχο από τις τρεις του πλευρές και ανοικτό προς τη θάλασσα, που διαμορφώνε-

ται για να φιλοξενεί μοντέρνα γλυπτά μεγάλου μεγέθους. Είναι ένας τόπος μέσα στην πόλη που επιχειρεί τη συνύπαρξη της τέχνης και του δημόσιου χώρου. Η τέχνη εκτίθεται, αλλά και συμμετέχει στη διαμόρφωση ενός αστικού χώρου. Τα έργα τέχνης εντάσσονται στο δημόσιο χώρο, πατάνε στο έδαφός του, δεν είναι τοποθετημένα σε βάθρο, είναι πιο οικεία και προστά από ό,τι μέσα σε ένα μουσείο ή μια αίθουσα τέχνης. Ο χώρος, αν και σχετικός με τη σύγχρονη τέχνη και φτιαγμένος με αυτήν, καταργεί τα προνόμια αλλά και τις αναστολές του μουσείου. Η τέχνη είναι παρούσα, ο επισκέπτης μπορεί να καθίσει πάνω της, να περπατήσει γύρω της, να την παρατηρήσει ή να την αγνοήσει, να συζητήσει ή να φάει μπροστά της, να την αγγίξει. Αλλά έτσι μπορεί και η ίδια να τον αγγίξει.

Ο κήπος του Ήχου

Ο κήπος του Ήχου διαμορφώνεται ως ένα δάσος με υψικόρμα δέντρα, φυτεμένα πάνω σε τετρα-

γωνικό κάνναβο σε μαλακό δάπεδο. Το στοιχισμένο "δάσος" του κήπου, δεν αποκόπει την οπτική επαφή με τη θάλασσα. Σε δύο σημεία μέσα στον κήπο υπάρχουν δύο πέργκολες με ξύλινο δάπεδο περιμετρικά. Γύρω από τις πέργκολες έχουν φυτευτεί αναρριχητικά φυτά, που σταδιακά με την πάροδο του χρόνου, θα τις καλύψουν. Ο κήπος οριοθετείται από ένα κανάλι νερού που κατασκευάστηκε παράλληλα με το όριο της θάλασσας. Το νερό είναι τρεχούμενο, ανανεώνεται συνεχώς και κατά μήκος του φυτεύτηκαν καλάμια τα οποία, με το φύσημα του αέρα, παράγουν το χαρακτηριστικό τους ήχο. Η συνέχεια της διαδρομής που διασχίζει όλους τους κήπους τέμνει το κανάλι του νερού. Στο τμήμα της διαδρομής που διασχίζει τον κήπο τοποθετήθηκαν παιχνίδια σχετικά με τον ήχο.

Ο κήπος των Ρόδων

Διαμορφωμένος ως ένα εκπαιδευτικό εργαστήριο γύρω από όλα τα θέματα του κόσμου των καλλωπιστικών φυτών, της βλάστησης, του κύκλου της ζωής, της προστασίας και συνετής διαχείρισης της φύσης, αποτελεί τον ιδανικό τόπο σχολικών επισκέψεων. Στο εσωτερικό του υπάρχει παιδότοπος με ειδικά παιχνίδια και για Α.Μ.Ε.Α., ένα αναψυκτήριο, καθώς και χώροι εξυπηρέτησης για το κοινό. Κήπος που συνδυάζει την εσωστρέφεια με την περικλειστή διαφάνεια της ξύλινης περιμετρικής κατασκευής.

Ο κήπος της Μνήμης

Είναι ουσιαστικά ένας κενός χώρος, μια "ρωγή" στο παρελθόν της πόλης. Με τη φύτευση δύο στοιχειών δέντρων που ακολουθούν τις πλευρές του οικοπέδου του διατηρητέου κτιρίου και το ενιαίο σκληρό δάπεδο με τα στοιχισμένα παρτέρια, εντείνεται η αίσθηση της προοπτικής. Η πυκνή φύτευση με ψηλά δέντρα στους εκατέρωθεν ανοικτούς χώρους, τονίζει την αίσθηση του ανοίγματος και της "ρωγής".

Η σύνθεση του κήπου ανακαλεί, σε ένα δεύτερο επίπεδο αναφοράς, τις λεπτές αποχρώσεις της μνήμης, που δεν συντίθεται μόνο από εικόνες, αλλά είναι ένα πλέγμα ποικίλων αισθήσεων, ευωδιών, ήχων. Τα παρτέρια του κήπου της Μνήμης που φυτεύονται με αρωματικά φυτά και βότανα (ρίγανη, θυμάρι, μέντα, δενδρολίβανο, μαντζουράνα), ανακαλούν τις μυρωδιές του παρελθόντος, και συμπαρασύρουν συνειρμικά οικείες εικόνες από τα τοπία που χάθηκαν.

Ο κήπος του Νερού

Ο συγκεκριμένος κήπος αποτελεί ένα χώρο όπου το νερό είναι το κυρίαρχο στοιχείο που οργανώνει και συνθέτει τη συνολική του ατμόσφαιρα. Ο κήπος είναι υποβαθμισμένος κατά 80 εκ. από τον υπόλοιπο χώρο. Μια ξύλινη πέργκολα κατασκευάστηκε σε όλο το μήκος του κήπου, έτσι ώστε να στεγάζει και τα δύο επίπεδα, δημιουργώντας παράλληλα ένα χώρο που προσφέρεται για υπαίθριες εκθέσεις. Μια μεγάλη επιμήκης επιφάνεια νερού κατασκευάστηκε στην πλευρά του κήπου με το μεγαλύτερο εύρος και φυτεύτηκε με υδρόφιλα φυτά (νούφαρα και καλαμιές). Διαμορφώθηκε επίσης ένα τοίχος στον οποίο το νερό κυλάει και πέφτει με ένταση, ενισχύοντας έτσι και ηχητικά την παρουσία του. Στο κέντρο του κήπου υπάρχει ένα αναψυκτήριο, ενώ στην άλλη του μεριά κατασκευάστηκε μια πίστα skateboard.

Ο κήπος της Μουσικής

Στον τριγωνικό χώρο που γειτνιάζει με το Μέγαρο Μουσικής διαμορφώθηκε ο κήπος της Μουσικής. Ο κήπος φυτεύτηκε με δέντρα σε κάνναβο, πάνω σε σκληρό δάπεδο, αφήνοντας ένα τριγωνικό "ξέφωτο". Στο κέντρο του κήπου τοποθετήθηκαν τρεις μεγάλες ξύλινες εξέδρες. Ο χώρος προσφέρεται για υπαίθριες, μικρές, μουσικές εκδηλώσεις. Οι χαράξεις οριοθέτησης του κήπου της Μουσικής παίρνουν όψη τους τη στροφή του παραλιακού μετώπου στο σημείο αυτό και την άμεση επαφή του με τον αστικό ιστό, δίνοντας το έναυσμα νέων συνθετικών χαράξεων για το σχεδιασμό του περιβάλλοντος χώρου του Μεγάρου και τη συνέχεια του θαλάσσιου μετώπου. ■